

A large, bold, orange number '6' is centered within a white, arrow-shaped graphic pointing to the right. The background of the entire page is a solid dark blue.

Kennissessie 6

DE SPELPRINCIPES VAN JÜRGEN KLOPP: VOLGASSFUSSBALL

–
Door Martin Rafelt

Martin Rafelt is freelancejournalist voor de omroep ZDF en verbonden aan het online magazine *Spielverlagerung.de*, dat zich toelegt op voetbaltactiek. Sinds 2009 volgt hij Jürgen Klopp op de voet en schreef het boek *Vol-Igassfussball*, waarin hij van seizoen tot seizoen de ontwikkelingen bij zowel Borussia Dortmund als Liverpool ontleedt. Hij schetst hoe de denkbeelden van Klopp voortdurend evolueren. In het boek neemt hij de lezer mee in Klopps voetbalvisie dat spektakel tot resultaat moet leiden, op voorwaarde dat het minutieus wordt voorbereid.

Tijdens deze kennissessie ging Rafelt puntsgewijs in op de spelprincipes van Klopp – “het spel van zijn teams ziet er misschien wild uit, maar het is zeer doordacht” – maar eerst stond hij stil bij de persoon Jürgen Klopp. Dat hij een autodidact is, iemand die zich veel kennis zelf eigen heeft gemaakt. Hij nam eindeloos veel wedstrijden op video op, om deze vervolgens ettelijke keren te bekijken en te analyseren. Dat vormt het fundament van zijn werk. Vanuit deze zelfontwikkelde visie heeft hij zich verder ontwikkeld, en dat is kenmerkend voor Klopp: niet de lijn van anderen volgen en daar op voortborduren.

In zijn werk legt Klopp de focus op wat je kunt beïnvloeden, legt Rafelt uit. Daarbij beschouwt hij de ontwikkeling van een team als een proces waarbij het vizier logischerwijs is gericht op de lange termijn en niet de korte termijn. In dat licht kan zijn opmerking die hij maakte als trainer van Liverpool gezien worden: “I feel like I'm the only one who believes in training. The rest only believes in transfers.”

Klopp, die ooit op bescheiden niveau als profvoetballer actief was, heeft ook herhaaldelijk aangegeven dat hij als speler beperkt was, maar dat hij nu als trainer-coach zijn zegeningen telt, omdat hij zich continu kan blijven ontwikkelen.

Als trainer hanteert hij de volgende strategische uitgangspunten:

- zorg dat je het centrum domineert. Voor dit doel trekken ook de vleugelspitsen naar het midden;
- zorg voor de juiste verbinding in het team en tussen de spelers, in alle fases van de wedstrijd. Zorg er dus voor dat de afstand tussen de spelers nooit te groot is;

- creëer een vangnet voor fouten. Dus: fouten maken mag en zorg dat er genoeg mankracht is om deze fouten te herstellen;
- focus op beweging en positionering. Dat is belangrijker dan bijvoorbeeld de individuele techniek van een speler;
- ken de organisatie van je tegenstander. Klopp vindt de zwaktes in het systeem van de tegenstander belangrijker dan de tekortkomingen van individuen bij de tegenstander.

Vervolgens ging Rafelt in op pressing/druk zetten:

- druk zetten begint in de visie van Klopp hoog op het middenveld van de tegenstander in het centrum. Daarbij beweegt het team als een statisch blok ten opzichte van de bal. Je oefent dus geen controle uit op de tegenstander door de individuele spelers te dekken, maar door het veld te verdedigen en te controleren;
- speel compact, houdt onderlinge afstanden klein;
- verover de bal als team, als een eenheid, niet als een individuele speler.

De slotsom hiervan is: zorg voor een duidelijke organisatie, waarin iedere speler zijn taken kent.

Rafelt lichtte toe dat er verschillende manieren zijn om druk te zetten:

- zorg dat spelers snappen wat de structuur van het team is en hoe ze moeten gaan staan. Tijdens het druk zetten moeten ze bijvoorbeeld switchen van 4-4-2 naar 4-3-2-1;
- controleer zo groot mogelijke ruimtes door de afspeelmogelijkheden van een tegenstander zo goed mogelijk te beperken. Dit moet de spelers doen door slim positie te kiezen ten opzichte van de tegenstander en de bal;
- laat de tegenstander in bepaalde zones in de val lopen, door de tegenstander te omringen met meerdere spelers;
- zorg dat je centraal voor de goal en centraal op het middenveld (zones 14 en 11, FS) over voldoende spelers beschikt om druk te zetten;
- zet druk op de bal van uit meerdere posities;
- zorg voor een systematische wijze van druk zetten, zodat spelers het herkennen.

Daarna behandelde hij de tegenaanval. De tegenaanval is gebaseerd op de heroverde bal. Het gaat er hierbij om de bal zo snel mogelijk verticaal, dus in de diepte te spelen. Zorg voor een verbinding tussen spelers in de voorste linie, die de laatste linie van de tegenstander aanvallen.

Opbouw en aanval

Het kan soms zo lijken dat Klopp niet over een helder aanvalsplan beschikt, maar dat is een onjuist beeld, stelt Rafelt. Hij kijkt voor zijn aanvalsplan met name naar de defensieve zwaktes van de tegenstanders. Daarbij geeft hij zijn eigen spelers een rol en positie waarin hun kwaliteiten het best tot hun recht komen.

In de aanvalsopbouw is het zaak te zorgen voor meerdere speelmogelijkheden. Door dit te doen staat het team ook goed als de bal veroverd moet worden.

Verticale opbouw van de aanval begint bij de centrale verdediger en loopt via de centrale spelverdeler (de nummer 6-positie).

Benut hierbij de ruimtes in de structuur van de tegenstander. Zorg er hierbij voor dat vleugelspelers de verticale zones tussen de flank en het centrum in benutten.

Gegenpressing of counterpressing

“Counterpressing is the best playmaker in the world”, is een favoriete uitspraak van Klopp. Dat komt omdat dit concept, waarmee FC Barcelona en Borussia Dortmund zoveel succes hebben gehad, geen exceptionele kwaliteiten van de spelers vergt. Counterpressing is ook een mentale kwestie; het is makkelijk als iedereen eraan meedoet en de spelers uitgaan van het idee dat balverlies een mogelijkheid is om de bal te veroveren. Vanuit die overtuiging krijgen spelers het vertrouwen om acties te maken, om creatief te zijn. Ze leven immers in de wetenschap dat hun team de bal snel kan veroveren. Wat daarbij belangrijk is, is dat wanneer de tegenstander de bal veroverd, zij zijn gefocust op de aanvalsopbouw. Hun blik is vernauwd. Dat biedt dus kansen, want de verdediging van de tegenstander heeft tege-

lijktijd namelijk weinig opties. Daarom is het zaak de ruimtes klein te houden als je de bal verliest. En bij de poging de bal te veroveren dezelfde structuur aan te houden als tijdens de aanval.

Hoe speel je Vollgasfussball?

Tot besluit van de uitleg van Klopps voetbalprincipes, benadrukte Rafelt dat de key mentality, het vaste uitgangspunt van deze voetbalfilosofie, is dat het nooit stopt. "Je moet altijd actief zijn en je bent nooit uitgeleerd." Daarnaast steunen spelers elkaar altijd, en er is altijd een verbinding tussen de spelers. Vanuit het perspectief van de coaches: weet tot in detail wat je – organisatorisch gezien – zelf wil doen en wat je tegenstander wil. Het is een concept voor het hele team.